

Krótkie doniesienie – Short communication

Pierwsze stwierdzenie *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852) (Hemiptera: Heteroptera: Lygaeidae) w Beskidzie Wschodnim

JAROSŁAW BURY

Markowa 1498, 37-120 Markowa

e-mail: jarekbury2@wp.pl

Abstract. [First record of *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852) (Heteroptera: Lygaeidae) in the Eastern Beskidy Mts.]. This note presents the first record of *Orsillus depressus* in Przemyśl within the Eastern Beskidy Mts. (south-eastern Poland).

Key words: ground bugs, faunistics, new record, the Eastern Beskidy Mts., SE Poland.

Przedstawiciele rodzaju *Orsillus* Dallas, 1852 to makropteryczne pluskwiały o owalnym, wydłużonym ciele, nieprzekraczającym 10 mm długości. Głowa osobników dorosłych jest również charakterystycznie wydłużona, rostrum sięga co najmniej jednej trzeciej długości odwłoka, a niekiedy nawet jego wierzchołka. Półpokrywy pozbawione są punktowania, zazwyczaj dochodzą niemal do końca odwłoka lub nieznacznie poza niego wystają. Uda przedniej pary odnóży zaopatrzone są w kolce (Péricart 1998).

Do rodzaju *Orsillus* należy sześć gatunków pluskwiałów, z których w Palearktyce występuje pięć, a Polsce jeden – *O. depressus* (Mulsant et Rey, 1852), osiągający długość ciała 6,7–8,2 mm (Péricart 2001). Gatunek ten od pozostałych przedstawicieli rodzaju *Orsillus* wyróżnia się obecnością czarnej linii biegnącej wzdłuż środkowej części przedplecza oraz niewielką długością pierwszego członu czułków, sięgającego zaledwie do wierzchołka nadustka (Péricart 1998).

O. depressus pierwotnie zasiedlał rejon śródziemnomorski południowej i lokalnie zachodniej Europy (Péricart 1998). W ostatnich dekadach obserwuje się ekspansję tego gatunku w kierunku północnym (Aukema 1988), czego efektem było odkrycie jego obecności również w naszym kraju. Po raz pierwszy w Polsce został on stwierdzony w Poznaniu na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej (Korcz 2007), a następnie na terenie Wyżyny Lubelskiej (Korcz 2010). Obecnie znanych jest 28 stanowisk *O. depressus* w ośmiu krainach zoogeograficznych wg. KFP, przy czym częściej jest on notowany w zachodniej części kraju (Gierlasiński i Taszakowski 2013–2021).

Biologia *O. depressus* jest dobrze poznana. Gatunek związany jest z roślinami z rodziny cyprysowatych (Cupressaceae), a w naszym kraju odnajdowany jest głównie na żywotnikach (*Thuja* spp.) rosnących w ogrodach, parkach miejskich oraz na cmentarzach.

Rzadziej zasiedla ciepłe i otwarte siedliska naturalne, gdzie żeruje na nasionach jałowców pospolitych (*Juniperus communis* L.). Osobniki tego gatunku zimują w postaci imago lub nimfy jednego z późniejszych stadiów rozwojowych (Korcz 2007, 2010; Gierlasiński i in. 2018).

W dniu 23.05.2021 r. na Osiedlu Stefana Rogozińskiego w Przemyślu [kwadrat UTM: FA21], na niewielkim skwerze z elementami zieleni miejskiej, odłowiono jeden okaz *O. depressus* (ryc. 1). Owad przebywał na krzewie z rodzaju żywotnik *Thuja* sp. (ryc. 2). Jest to pierwsze stanowisko tego gatunku na terenie miasta Przemyśla, Beskidu Wschodniego i jednocześnie wschodniej części polskich Karpat (ryc. 3). Zebrany okaz znajduje się w kolekcji prywatnej autora.

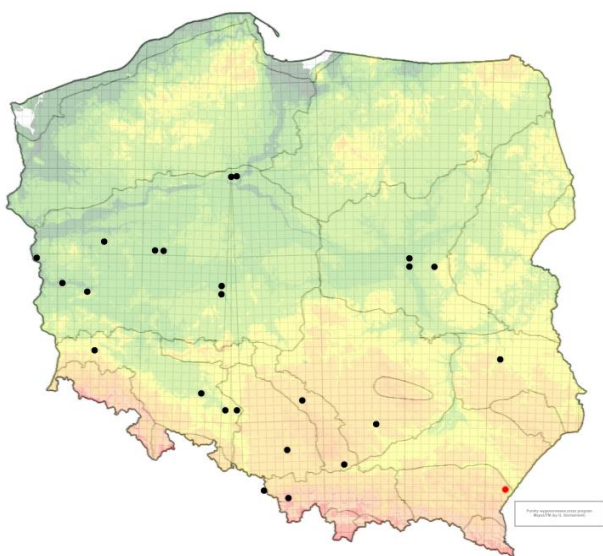
Do przygotowania mapy (ryc. 3) użyto programu MapaUTM ver. 5.2 (autor G. Gierlasiński: <http://www.heteroptera.us.edu.pl/mapautm.html>).

Ryc. 1. *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852), widok z góry (fot. J. Bury) [**Fig. 1.** *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852), dorsal view (photo by J. Bury)].

Ryc. 2. Miejsce obserwacji *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852) w Przemyślu, (fot. J. Bury) [**Fig. 2.** Observation place of *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852) in Przemyśl (photo by J. Bury)].

Ryc. 3. Stanowiska *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852) w Polsce; czarne kółka – stanowiska literaturowe, czerwone kółko – nowe stanowisko [**Fig. 3.** Localities of *Orsillus depressus* (Mulsant et Rey, 1852) in Poland; black circles – literature data, red circle – new record].

Piśmiennictwo – References

- Aukema B. 1988. *Orsillus depressus* (Heteroptera: Lygaeidae) nieuw voor Nederland en België. *Entomologische Berichten* **48**: 181–183.
- Gierlasiński G., Tazsakowski A. 2013–2021. *Orsillus depressus*. [w:] Gierlasiński G. (red.). Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Polski. <https://www.heteroptera.us.edu.pl/>. Dostęp: 23.05.2021.
- Gierlasiński G., Kolago G., Rutkowski T., Tazsakowski A., Klejdysz T., Regner J., Fiedor M., Rakoczy T., Żurawlew P. 2018. Nowe stanowiska rzadkich i ciekawych pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce. *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **12**: 65–73.
- Korc A. 2007. *Orsillus depressus* (Mulsant & Rey) (Hemiptera: Heteroptera: Lygaeidae) – gatunek śródziemnomorski nowy dla Polskiej fauny. XLVI Zjazd Polskiego Towarzystwa Entomologicznego, Poznań, 20–22 września 2007, Streszczenia Posterów, s. 30.
- Korc A. 2010. Nowe stanowiska rzadziej spotykanych w Polsce gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera). *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **2**: 19–34.
- Péricart J. 1998. Hemiptères Lygaeidae Euro-Méditerranéens. Vol. 1. Faune de France 84A. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 468 ss.
- Péricart J. 2001. Family Lygaeidae Schilling, 1829 – Seed-bugs [w:]. Aukema B., Rieger Ch. (red.) Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 4. The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XIV + 346 ss.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Otrzymano (received): 24 May 2021

Zaakceptowano (accepted): 22 August 2021